

Insprekbijdrage Brabants Landschap, mede namens Vereniging Natuurmonumenten en de Brabantse Milieufederatie

Gemeenteraad Oss, behandeling raadsvoorstel Duurzame polder
Ernst-Jan van Haaften, 28 januari 2021

Geachte raadsleden,

Mijn naam is Ernst-Jan van Haaften van Brabants Landschap en mede namens Natuurmonumenten en de Brabantse Milieufederatie maak ik graag gebruik van de mogelijkheid om in te spreken.

U woont in een unieke gemeente. Op het grondgebied van de gemeente Oss bevindt zich de Beerse Overlaat; het belangrijkste Brabantse leefgebied voor weidevogels en overwinterende ganzen en kleine zwanen.

Een groot en open poldergebied als de Beerse Overlaat is bij uitstek geschikt voor deze vogels. Daarom spannen boeren en vrijwillige weidevogelbeschermers zich hier al zeker 25 jaar in om deze soorten te beschermen. Onze organisatie ondersteunt hen bij deze inzet. Vooral de laatste 12 jaar is dit sterk geprofessionaliseerd door agrarisch natuurbeheer, gefinancierd door de Provincie Noord-Brabant. Gelukkig heeft deze inzet veel succes, en lukt het deze vogels te behouden.

Het gebied is natuurlijk niet alleen vanwege de vogels waardevol; het herbergt ook belangrijke landschappelijke en cultuurhistorische waarden, zoals de eendenkooien en het Maas- uiterwaardenlandschap.

We begrijpen de ambitie van uw gemeente voor het realiseren van de energieopgave in 2030. Maar in het voorstel dat nu voorligt, missen wij kaders om te komen tot een zorgvuldige locatiekeuze:

Door in deze fase alleen de Duurzame Polder te kiezen als windlocatie, zonder volledige afweging van alternatieve locaties, kan dit naar onze inschatting leiden tot een onaanvaardbaar verlies van waarden.

En ook het meegeven van onvoldoende kaders ten aanzien van het behoud van natuurwaarden, leidt tot een groot risico op aantasting van ons belangrijkste weidevogelgebied.

In uw vergadering van de Adviescommissie Ruimte van 3 december is het onderwerp weidevogels kort aan bod gekomen. Graag geven wij u hierover meer informatie om zo tot een goede afweging en een juiste beslissing te komen. In onze brief van eind december zijn we hier uitgebreid op ingegaan.

De belangrijkste punten daaruit wil ik graag benadrukken:

1. De studie van de SOVON over de Vogels van de Beerse Overlaat uit 2019, beschrijft de unieke waarde van dit gebied en tevens de kwetsbaarheid. Vogels zijn beschermd door de Wet Natuurbescherming. Hieruit volgt dat handelingen die schadelijk zijn, zoals het verstoren van leefgebieden en het doden van vogels, niet zijn toegestaan. Dit betekent dat het leefgebied niet verkleind kan worden door de komst van een windturbinepark.

2. De indruk wordt gewekt dat nadelige effecten op vogels en andere natuurwaarden relatief eenvoudig gecompenseerd kunnen worden. Dat is echter niet het geval. Nieuwe leefgebieden voor soorten moeten worden aangelegd, ingericht én gebruikt worden, vóórdat met de ontwikkeling mag worden begonnen. Ook daarom is het belangrijk om aantasting, en dus de noodzaak tot compensatie, te voorkomen.

3. De studie van de SOVON laat verder zien dat er voor veel vogels belangrijke verstoringseffecten zullen optreden door windturbines. Dat betekent dat er een minimale afstand nodig is tussen de kerngebieden van vogels en de windturbines.

In uw raadsvoorstel is een minimale afstand tot bebouwing van 1.000 meter genoemd. Deze leidt er echter toe dat er meer noodzaak ontstaat windturbines in de meest waardevolle delen van de polder te plaatsen. Ter bescherming van de natuurwaarden dringen wij er daarom op aan ook een afstandsnorm tot kerngebieden van vogels te hanteren. Vaak wordt een afstand van minimaal 1.200 meter geadviseerd. We vragen u om deze afstand op te nemen in uw raadsbesluit.

4. Naast verstoringseffecten zijn er ook effecten waarbij vogels worden gedood door aanvaringen. Dit kan al snel leiden tot aanzienlijke effecten op de vogelstand. Een onlangs door Provinciale Staten aangenomen motie roept op tot het nemen van alle mogelijke maatregelen om dodelijke slachtoffers te voorkomen bij de vergunningverlening voor windturbines. Wij vragen u de noodzaak tot mitigerende maatregelen ook duidelijk te benoemen in uw besluit.

Samenvattend roepen wij u hiermee op om:

- De aanwezige natuur- en landschapswaarden veel nadrukkelijker mee te nemen als kader voor ontwikkeling van windturbines;
- Een minimale afstand van 1.200 meter op te nemen tussen windturbines en de vogelkerngebieden;
- Ook alternatieve locaties voor windenergie in de gemeente Oss niet nu al uit te sluiten.

Als natuur- en milieuorganisaties maken wij ons zorgen over de CO₂-uitstoot en klimaatverandering, en zijn wij voorstander van een versnelde energietransitie. Wat ons betreft heeft ook de ontwikkeling van windparken daarin een plaats.

Wij realiseren ons dat de energie-opgave een duidelijke ruimtelijke impact heeft, met gevolgen voor natuur en landschap. En juist daarom vinden wij dat die belangen ook volwaardig moeten worden meegewogen. En als dat goed gebeurt mag groene energie zich ook met recht groen noemen.

We hopen dat u onze inbreng wilt overnemen in uw besluit, om de uniek waarde van dit gebied te behouden!

Ik dank u voor uw aandacht.